

The Project Gutenberg eBook of Alaskan tyttö, by Jack London

This ebook is for the use of anyone anywhere in the United States and most other parts of the world at no cost and with almost no restrictions whatsoever. You may copy it, give it away or re-use it under the terms of the Project Gutenberg License included with this ebook or online at www.gutenberg.org. If you are not located in the United States, you'll have to check the laws of the country where you are located before using this eBook.

Title: Alaskan tyttö

Author: Jack London

Release date: April 12, 2014 [EBook #45364]

Language: Finnish

Credits: Produced by Tapio Riikonen

*** START OF THE PROJECT GUTENBERG EBOOK ALASKAN TYTTÖ ***

ALASKAN TYTTÖ

Kirj.

Jack London

Suomennos

WSOY, Porvoo

1922.

1.

Kieltäymystä on ollut monenlaista tässä maailmassa. Mutta pohjaltaan on kieltäymys aina samaa. Kummallista on siinä vain se, että miehet ja naiset luopuvat rakkaimmastaan koko maailmassa jonkun vieläkin rakkaamman vuoksi. Niinhän Abel uhrasi laumansa esikoisia ja niiden ihraa. Lauman esikoiset ja niiden tali oli hänelle rakkainta, mutta hän uhrasi ne saadaksensa Jumalan suosion. Ja samoin oli laita Abrahamin, kun hän valmistautui uhraamaan poikansa Isakin kivisellä alttarilla. Hän rakasti suuresti Isakia, mutta hän rakasti Jumalaa vielä enemmän. Kenties hän pelkäsi Jumalaa. Olkoon tämä nyt niin taikka näin, pari milliaardia ihmistä on sen selittänyt rakkaudeksi Herraa kohtaan, ja että Abraham tahtoi palvella häntä.

Ja koska nyt on vahvistettu totuus, että rakastaminen ja palveleminen kuuluvat yhteen ja että uhraaminen ja luopuminen on palvelemista, niin on silloin Jeess Uck, vaikka hän olikin vain tummaihoiseen rotuun kuuluva nainen, rakastanut yhtä jalosti kuin jaloimmat. Hän ei suinkaan historiaa tuntenut, oli vain oppinut selittämään ilman ja tuulen laadut metsäeläinten tavoista ja elämästä. Ei hän siis ollut koskaan kuullutkaan Abelista eikä Abrahamista puhuttavan. Ja koskei häntä sattumus ollut heittänyt Pyhän Ristin sisarten yhteyteen, ei hän tiennyt mitään Ruthista, tuosta moabitilaisesta naisesta, joka luopui Jumalastaankin vieraan maan oudon naisen vuoksi. Jeess Uck oli vain oppinut kieltäytymään niinkuin nuija tottelee liikevoimaa ja jotakuinkin samalla tavalla kuin koira pakotettuna luopumaan ytimekkäästi luusta. Ja kuitenkin, kun hänen koettelemustensa hetki löi, kesti hän sen niin hyvin kuin joku jalorotuisempi kieltäytyen suurenmoisella tavalla.

Tämä on Jeess Uckin tarina, ja samalla kerrotaan Neil Bonnerista ja Kitty Bonnerista ja parista Bonnerin jälkeläisestä. Jeess Uck kuului tosin tummaihoisten rotuun, se on totta, mutta hän ei

ollut intiaani, ei eskimo eikä innuiti. Vanhat suulliset tarinat tiesivät kertoa, että eräs Skolkz, eräs yukonilainen toyooti-intiaani, joka nuoruudessaan oli vaeltanut innuitien deltamaalla, olisi liittynyt erääseen heidän naiseensa, jonka nimi oli Olillie. Olillien äiti oli eskimo ja isä innuiti. Skolkzilla ja Olilliella oli tytär Halie ja tämä oli Jeess Uckin äidinäiti.

Halie, jossa jo oli kolmen heimon verta ja joka ei kammonut vieraaseen heimoon sekaantumista, liittyi venäläiseen Shpack-nimiseen turkiskauppiaseen, joka aikoinaan tunnettiin nimellä »vahva ja paksu». Shpack saa tässä käydä venäläisestä tarkemman lajituksen puutteessa, sillä hänen isänsä, slavonilainen rangaistusvanki, oli paennut pohjoisen Siperian elohopeakaivoksista ja tavannut Qimban, paimentolaisnaisen, josta tuli Shpackin äiti. Shpack oli Jeess Uckin äidinisä.

Ellei Shpack olisi joutunut merikansan vangiksi napamaiden hurjien asukkaiden käsiin, ei hänestä olisikaan tullut Jeess Uckin äidinisää eikä Jeess Uckin tarinaa olisi olemassakaan. Mutta hän joutui napaseutulaisten vangiksi, pakeni Kamtshatkaan ja joutui sieltä norjalaisten valaanpyytäjien laivassa Itämerelle. Kohta sen jälkeen hän ilmestyi Pietariin, eikä kulunut monta vuotta, kun hän oli matkalla itään päin, vaeltaen samaa vaivalloista tietä kuin hänen isänsä puoli sataa vuotta aikaisemmin oli kulkenut tuskassa ja vaivassa. Mutta Shpack oli vapaa mies, kulki suuren venäläisen turkisyhtiön palveluksessa. Tässä toimeksaan hän vaelsi yhä itäänpäin yli Beringin meren venäläiseen Amerikkaan. Pastolik'issa lähellä suurta Yukonin suistomaata hän otti Halien vaimokseen. Tästä avioliitosta syntyi tyttölapsi Tukesan.

Yhtiön käskystä lähti Shpack kanoottimatkalta parinsadan peninkulman päähän Yukonia ylöspäin Nulaton asemalle, ottaen mukaansa Halien ja pikku Tukesanin. Tämä tapahtui v. 1850, ja juuri samana vuonna virtaintiaanit hyökkäsivät Nulatoon hävittäen sen tykkänään. Siellä päättyi Shpackin ja Halien elämä. Tänä kauheana yönä hävisi Tukesan tietämättömiin. Vielä tänäkin päivänä kieltävät toyootit osallisuutensa tähän juttuun, mutta olkoon sen asian laita kuinka tahansa, totta kuitenkin on, että Tukesan kasvoi heidän joukossaan ja oli naimisissa kaksi kertaa. Lapsia hänellä ei ollut. Toiset naiset ravistelivat päätään eikä heimon miehistä kukaan uskaltanut kolmatta kertaa naida lapsetonta leskeä. Mutta tähän aikaan oli siellä mies nimeltä Spike O'Brien. Fort Yukon oli Hudson Bay Companyn asema ja Spike O'Brien oli siellä palvelijana. Hän oli hyvä palvelija, mutta paikka oli huono hänen mielestään, ja tämän mielipiteensä hän ilmaisi pakenemisellaan. Matka hänen päämääräänsä olisi kestänyt kokonaisen vuoden, jos hän olisi kulkenut asemalta asemalle. Ja koska asemat olivat kaikki yhtiön omia, tiesi hän hyvin, ettei paosta sitä tietä mitään tulisi. Hänen täytyi siis lähteä alas Yukonia myöten. Olihan totta sekin, ettei mikään valkeaihoinen mies ollut kulkenut Yukonia alas eikä kukaan valkea mies tiennyt, laskiko Yukon Pohjoiseen Jäämereen vai Beringin mereen — mutta Spike O'Brien oli keltiläinen ja vaarojen houkutusta hän oli aina valmis seuraamaan.

Muutaman viikon päästä hän nälän ja vaivojen uuvuttamana ja kuumeesta puolikuolleena veti veneensä erään toyootikylän rannalle ja kaatui heti pyörtyneenä maahan. Kun hän sitä seuraavina viikkoina tointuessaan katseli Tukesania, mielistyi hän naiseen. Ja samoin kuin Shpackin isä, joka eli korkeaan ikään Siperian paimentolaisten keskuudessa, olisi Spike O'Brien saanut ainaisesti lepuuttaa väsyneitä jalkojaan toyootien luona. Mutta seikkailuhalu sai hänet valtoihinsa ja ajoi miehen matkaan. Sillä samoin kuin hän oli kulkenut York Factorysta Fort Yukoniin, samoin hän saattaisi mennä Fort Yukonista aina mereen saakka ja saada senkin kunnian, että oli ensimmäisenä kulkenut luoteisväylän maitse. Hän kulki myöskin pitkin virtaa, voitti tavoittamansa kunnian, mutta pysyi tuntemattomana ja ylistämättömänä. Myöhemmin hänellä oli merimiesravintola San Franciskossa, jossa häntä pidettiin erittäin etevänä valehtelijana, koska hän puhui täysiä tosia.

Kaiken kaikkiaan: Tukesan synnytti lapsen. Ja tämä lapsi oli Jeess Uck. Olemme nyt tarkkaan seuranneet hänen sukujuurtaan näyttääksemme, ettei hän ollut intiaani eikä eskimo, ei innuiti eikä oikeastaan mitään muutakaan rotua. Samalla olemme tahtoneet todentaa minkälaisia sukupolvien heitteitä me kaikki olemme ja miten ne juuret risteilevät, joista syntymme, johdetaan.

Suonissaan seikkailijaveri ja kaikki, mitä hän on monilta esi-isiensä roduilta perinyt, kasvoi Jeess Uck erinomaiseksi kaunottareksi. Hänen kauneutensa on tosin kummallista laatua ja kylliksi itämaalaista eksyttääkseen rotututkijoita. Hän oli erittäin notkea ja solakka. Keltiläisestä ei hänessä ollut muuta jälkeä kuin mielikuvituksen herkkyyks. Kenties oli se myöskin ajanut hänen lämpöisen verensä ihon pinnalle, tuon »suuren ja paksun», joka taas oli perinyt slavonilaisen isänsä ihonvärin. Ja kaikkein parhaat olivat silmät, suuret, mustat, loistavat silmät — puoliroituksen silmät, pyöreät, täysmuotoiset silmämunat ja intohimoinen ilme, silmät, jotka ilmaisivat tumman rodun sekaantumista vaaleaan. Hänen perimänsä valkea veri ja oma valppautensa tekivät hänet tavallaan kunnianhimoiseksi. Muuten hän oli kasvatukseltaan ja katsantokannaltaan täydellisesti toyooti-intiaani.

2.

Eräänä talvena Jeess Uckin ollessa nuori nainen sattui Neil Bonner hänen tielleen. Tämä tapahtui vastoin Neil Bonnerin tahtoa, samoin kuin hänen tulemisensäkin tähän maahan. Se nyt oli oikeastaan ihan jyrkästi hänen tahtoaan vastaan. Kuponkeja leikkaavan ja ruusuja viljelevän isän ja seuraelämässä liehuvan äidin hoidossa oli hänestä tullut hulivili. Hän ei ollut huonoluonteinen. Mutta täytyykin miehen, jolla on täysi toimeentulo eikä mitään työtä, jollakin tavalla purkaa tarmoaan. Neil Bonner oli juuri tällaisessa asemassa. Ja hän purki tarmoaan niin tuntuvasti, että

kun välttämätön huippukohta oli saavutettu, kömpi hänen isänsä — Neil Bonner vanhempi — ulos ruusutarhastaan hurjana säikäyksestä ja katseli poikaansa hämmästynein silmin. Sitten hän meni vertaisensa ammatinharjoittajan luo tapansa mukaan neuvottelemaan, niinkuin kupongeista ja ruusuistakin, ja nämä molemmat miehet määräsivät nuoren Neil Bonnerin kohtalon. Hänet piti lähettää maailmalle parantumaan — unohtamaan hullutukset ja ponnistelemaan heidän oivalliselle tasolleen.

Kun tämä päätös oli tehty ja nuori Neil Bonner hiukan katunut ja koko lailla hävennyt, kävi kaikki muu sangen kevyesti. Molemmat ammattiverit olivat suurien osakkeiden omistajia P.C.-yhtiössä. Tuolla yhtiöllä oli kokonaisia laivastoja virroilla ja valtamerilaivoja merellä. Paitsi tätä veden kyntämistä oli se yrityksillään piirittänyt myöskin maata noin satatuhatta neliöpeninkulmaa. Niinpä yhtiö lähetti nuoren Neil Bonnerin pohjolaan valkeille alueille oppimaan ja kehittymään yhtä hyväksi kuin isä oli. — Viiden vuoden yksinkertainen elämä siellä kaukana työssä ja poissa kaikesta houkuttelevasta tekee hänestä miehen, sanoi vanha Neil Bonner, ja sitten hän taas kömpi ruusutarhaansa. Nuori Neil puri hammasta, otti tuiman muodon ja tarttui työhön. Hän täytti paikkansa hyvin ja saavutti esimiestensä suosion. Ei siksi, että työ olisi erittäin miellyttänyt häntä, mutta se esti häntä menettämästä järkeään.

Ensimmäisenä vuonna hän tahtoi kuolla. Toisena hän kirosi luojaansa. Kolmantena hän horjui kummankin näiden kantojensa välillä ja riitaantui esimiehensä kanssa. Hän voitti kiistassa, mutta esimies piti kuitenkin viimeisen sanan — ja tämän sanan voimalla Neil Bonner karkoitettiin sellaiseen paikkaan, että edellinen sen rinnalla oli ollut hänestä paratiisi. Mutta hän lähti sinne valittamatta, sillä pohjola oli tehnyt hänestä toden totta miehen.

Siellä täällä kartalla valkoisilla alueilla nähdään pieniä pyörylöitä, hyvin o-kirjaimen näköisiä, ja toisella puolella tätä pyörylää on nimi, esimerkiksi Fort Hamilton — Yana Station — Twenty Mile — ja me uskomme, että nuo valkeat seudut ovat hyvinkin asutuita, ovat kaupunkeja, kyliä... Mutta eihän se ole mitään muuta kuin tyhjää kuvittelua. Twenty Mile, joka on hyvin toisten asemien kaltainen, on puurakennus, jotakuinkin yhtä suuri kuin tavallinen kulmatalo, pohjakerrassa ruokakauppa ja ensimmäisessä kerroksessa vuokrattavia huoneita. Pihalla on korkeajalustainen tai pylväsjalainen varastohuone ja sitäpaitsi pari ulkokuonetta. Pihassa ei ole minkäänlaista aitausta. Sen ala riittää silmänkannon matkan päähän ja arvaamattoman pitkän kappaleen vielä sen taaksekin. Mitään muita taloja ei ole näkyvissäkään, mutta toyootit majoittuvat väliin talvileirille noin peninkulman tai parin päähän Yukonille. Tämä on Twenty Mile, yksi P.C.-yhtiön monista tuntosarvista. Täällä yhtiön asiamies hoitaa apulaisensa keralla kauppa vaihtaen intiaaneilta nahkoja ja myyden tavaraa oikullisille kullankaivajille, jotka maksavat kaiken kultahiekalla. Täällä asiamies ja hänen apulaisensa odottavat koko talven kevättä, ja kun se tulee, asettuvat he kiroillen katolle, sillä Yukon tulvii. — Tänne nyt lähetettiin Neil Bonner neljäntenä maanpakolaisvuotenaan hoitamaan koko liikettä.

Hän ei karkoittanut ketään edeltäjää paikoiltaan. Se, joka asemaa oli hoitanut, tappoi itsensä, »koska paikka oli perin paha» — sanoi apulainen, joka vielä oli jäljellä. Toyootit olivat toista mieltä asiasta tarinoidessaan nuotioillaan. Apulainen oli kapeaharteinen, onttorintainen, ja kasvot kuin kuolemalla; mustat parran haivenet eivät ulottuneet peittämään poskien onttoutta. Hän yski paljon ja keuhkot tuntuivat olevan vialla, sillä hänen silmissään oli hurja, kuumeinen ilme aivan kuin keuhkotautisilla on viimeisinä aikoinaan. Hänen nimensä oli Pentley — Amos Pentley — eikä Bonner pitänyt hänestä, vaikka säälikin miesparkaa. He eivät olleetkaan varsin hyvässä sovussa keskenään, vaikka pakkaneen ja pimeys pitkinä talvisina kuukausina pakottivat heidät yhteiselämään.

Lopulta Bonner tuli siihen päätökseen, että Amos oli osittain mielenvikainen. Hän jätti miehen rauhaan, hoiti itse kaikki paitsi ruoanlaittoa. Mutta Amos palkitsi sen äkäisillä katseilla ja selvällä vihalla. Tämä oli suuri koettelemus Bonnerille. Sillä oman heimolaisen hymyily, iloinen sana ja yhteisen onnettomuuden tunto lähentää ihmisiä tovereiksi — sillä on suuri merkitys. Talvea ei ollut vielä pitkältäkään kulunut, kun hän alkoi huomata, että tuo apulainen oli monella tavalla yllyttänyt edellistä asiamiestä ottamaan hengen itseltään.

Twenty Milessä oli hyvin yksinäistä. Erämaat ulottuivat näköpiiriin laajuudelle. Kovettunut lumi oli levittänyt vaippansa yli maan ja haudannut kaiken elon kuolemanhiljaisuuteen. Monta päivää oli ihan kirkasta ja kylmää ja lämpömittari näytti järkähtämättä neljäkymmentä ja viisikymmentä astetta kylmää. Mutta sitten tuli muutos. Se vähäinen kosteus, mikä ilmassa oli, kasaantui harmaiksi muodottomiksi pilviksi. Oli melkein lämmin, lämpömittari näytti jo seitsemää alle nollan ja kosteus putoili alas kovina karpaloina, jotka narisivat jaloissa kuin kuiva sokeri. Sitten tuli jälleen kirkasta ja kylmää, kunnes oli kerääntynyt kyllyiksi kosteutta suojelemaan maata pakkaselta. Tätä menoa kesti lakkaamatta. Mitään ei tapahtunut. Ei ollut myrskyjä, ei kuohuvia vesiä eikä humajavia metsiä — ei mitään muuta kuin koneellinen kosteuden putoaminen avaruudesta maahan. Merkillisin näiden yksitoikkoisten viikkojen tapahtuma oli lämmön nousu viiteentoista lämpöasteeseen. Mutta tämän erehdyksensä korjasivat yläilmat rangaisten maata pakkasellaan, niin että elohopea jäättyi; väkiviinamittari näytti seitsemänkymmentä astetta alle nollan ja halkesi. Sen jälkeen ei kukaan voinut sanoa kuinka kylmä oli. Toinen tapahtuma, yksitoikkoinen säännöllisyydessään, oli öiden piteneminen, kunnes päivä oli vain hämärrys kahden yön välillä.

Neil Bonner oli seuraeläin. Hänen hullutuksiinsakin oli ollut syynä liiallinen seuranhaluisuus. Ja nyt, maanpakolaisuutensa neljäntenä vuonna, oli hänen seurakumppaninaan — oikeastaan hullunkurista ajatella häntä tässä yhteydessä — vihamielinen, melkein puhumaton olento, jonka kamalista silmistä loisti katkera, aiheeton viha.

Bonner, jonka elämänehtoihin kuului toveruus ja iloinen puhelu, kulki nyt kuin haamu muistellen

tuskallisella kaipuulla entisiä seurariemujaan. Päivisin olivat hänen huulensa lujasti yhteen puristetut ja muoto ankara, mutta öisin hän puristi nyrkkinsä kokoon, vieritteli huopapeitteissään ja itki ääneen kuin lapsi. Sen ohessa ajatteli hän erästä isää, jolla oli isällinen valta, kiroten häntä pitkät tunnit. Hän kirosi luojaansakin. Mutta Jumala näkee ja ymmärtää. Hänellä ei voi olla sydäntä moittia heikkoja kuolevaisia, jotka lankeevat herjauksen syntiin Alaskassa.

Tänne, Twenty Milen asemalle, tuli Jeess Uck vaihtamaan itselleen jauhoja, sianlihaa ja helmiä sekä tulipunaista kangasta käsistöihinsä. Hänen käyntinsä aiheuttivat — tosin hänen tietämättään — sen, että Twenty Milen yksinäinen mies tunsu itsensä entistään yksinäisemmäksi ja yön unessa ojenteli käsivarsiaan ja syleili tyhjää ilmaa. Sillä Neil Bonner oli ainoastaan ihminen.

Kun Jeess ensin tuli varastohuoneeseen, katsoi Neil Bonner häneen pitkään, niinkuin janoinen katsoisi uhkuvaa lähettä. Ja tyttö, Spike O'Brienin perillinen, antoi mielikuviuksen viedä itseään ja katsoi hymyillen häntä silmiin, ei niinkuin tummaihoisten tapa on hymyillä kuninkaallisia rotuja katsellessaan, mutta niinkuin nainen hymyilee miehelle. Seuraus oli välttämätön. Mies ei sitä tahtonut huomata, taisteli vastaan yhtä tuimasti ja intohimoisesti kuin tunne häntä pakotti tyttöä lähenemään. Ja tyttö? Niin, hän oli Jeess Uck, kasvatukseltaan tykkänään toyooti-intiaani.

Tyttö tuli usein kauppa tekemään. Hän istui usein suuren lieden ääressä murtaen englantiaan ja haastaen Neil Bonnerin kanssa. Pian alkoi nuori mies ikävöidä tytön tuloa, ja kun tyttö jäi tulematta, oli hän levoton. Joskus hän eksyi ajattelemaan ja kohteli silloin tyttöä kylmästi ja päättävästi, niin että se hämmensi ja loukkasi tytön mieltä, vaikkei tämä uskonutkaan sen olevan totta. Mutta useimmiten Neil Bonner ei uskaltanut ajatella ollenkaan ja silloin kaikki oli hyvin, ja niin sitä naurettiin ja hymyiltiin. Ja Amos Pentley katseli tätä ja veti suunsa irveen. Hänkin rakasti elämää eikä saanut elää, ja muiden eläminen kidutti hänen sieluaan. Hän vihasi juuri sen vuoksi Bonneria, jossa elämä pulppusi ja jonka silmät loistivat ilosta nähdessään Jeess Uckin. Amos taas, kun vain näki tytön, sai heti verensyöksyn; niin kuohuksiin hänen verensä joutui.

Jees Uckin luonnollinen järki — hän ajatteli alkuperäisellä tavallaan eikä ollut tottunut punnitsemaan elämää sen ylevimmissä annoksissa — luki Amos Pentleyn sielua kuin avointa kirjaa. Hän varoitti Bonneria avonaisesti ja suoraan muutamalla sanalla. Mutta nuori mies vain nauroi tytön selvää levottomuutta. Bonnerin silmissä Amos oli kurja riiviö, joka epätoivoisena hoippui hautaansa. Ja Bonner, itse kärsimysten kouluttamana, voi helposti antaa paljon anteeksi.

3.

Eräänä aamuna ankaran pakkasen hyristys ajoi Bonnerin suuruspöydästä ja hän meni varastohuoneeseen. Jeess oli jo siellä kasvat loistavina matkansa jälkeen. Hän tahtoi ostaa säkin jauhoja. Jonkun minuutin kuluttua oli Neil köyttämässä säkkiä kiinni hänen kelkkaansa. Kun hän kumartui, tuntui niskassa kankeutta ja pahoinvointia, kuin ruumiillisen sairauden oireita. Ja kun kuorma oli nuorissa ja hän aikoi suoristaa, sai hän äkkiä vetotaudin kohtauksia ja kaatui lumeen. Ruumis jäykistyneenä ja vapisevana, pää taaksepäin vetäytyneenä, kädet ja jalat ojennettuina, selkä käyristyneenä kuin kaari ja suu vinossa näytti hän siltä kuin repeytyisi kappaleiksi jäsen jäseneltä. Äännähtämättä heittäytyi Jeess Uck hänen viereensä lumeen, mutta Bonner tarttui vetokohtauksissaan hänen ranteisiinsa, ja niin kauan kuin kohtaus kesti, oli tyttö avuton. Jonkun sekunnin kuluttua oli kohtaus ohitse, mutta hän makasi voimattomana, melkein tiedottomana, otsa hiessä ja suu vaahdossa.

— Pian! mutisi hän kummallisen käheällä äänellä. — Pian! Sisään!

Hän yritti ryömiä nelinkontin, mutta tyttö kohotti hänet ylös, ja nojaten nuoreen olkaan pääsi hän nopeammin eteenpäin. Kun hän tuli sisään, alkoi kohtaus jälleen ja hän irtaantui ehdottomasti työstä vierien käärönä lattialle. Amos Pentley tuli uteliaana katselemaan.

— Voi, Amos! huusi Jeess Uck suuressa tuskassa ja avuttomuudessa, — hän kuolee, te uskoo! Mutta Amos kohautti hartioitaan ja katseli.

Sitten Bonnerin ruumis norjeni, jännittyneet jänteet herpaantuivat ja kasvoille tuli huojennuksen ilme.

— Pian! sähisi Bonner hampaittensa välistä — huulet taistelivat jo uudistuvassa kohtauksessa, jota hän koetti vastustaa. — Pian, Jeess Uck, lääkeä! Älä pelkää, vedä minut sinne!

Jees Uck tiesi missä lääkearkku oli, huoneen etäisimmässä nurkassa uunin toisella puolella, ja hän tarttui säpivän miehen jalkoihin vetäen häntä sinne päin. Kun vetokohtaukset hellittivät, rupesi Bonner, tosin, hyvin heikkona, etsimään arkusta. Hän oli nähnyt koirien kuolevan samanlaisissa kohtauksissa ja hän tiesi mitä oli tehtävä. Hän otti pullon kloralihydraattia, mutta sormet olivat liian heikot avaamaan tulppaa. Jeess Uck teki sen sillä aikaa kun uusi kohtaus puistatti Bonneria. Kun se oli ohitse, tarjottiin hänelle avonainen pullo, ja hän katsoi nuoren naisen suuriin, mustiin silmiin ja luki niistä mitä miehet ainian lukevat heitä vastaavan sukupuolen silmistä. Hän otti hyvän siemauksen lääkeä ja vaipui sitten maahan, kunnes kohtaus taas uusiintui ja vaimeni. Sitten hän nousi vaivalloisesti kyynärpäilleen.

— Kuule, Jeess Uck! sanoi hän hyvin hitaasti aivan kuin olisi pelännyt kiirehtimistä, vaikka se oli välttämätöntä. — Tee niinkuin sanon. Jää tähän luokseni, mutta älä koske minuun. Minun täytyy olla hyvin hiljaa, etkä sinä saa mennä!

Hänen alaleukansa jäykkeni ja kasvot värähtelivät ja väentyivät, mutta hän nieli voimakkaasti ja vastusti.

— Älä mene. Älä anna Amoksen mennä. Ymmärrä minua oikein! Amoksen täytyy pysyä juuri tässä.

Tyttö nyökkäsi merkiksi, että oli ymmärtänyt. Samassa Bonner jo oli kohtauksen vallassa. Sitä seurasi koko sarja uusia, joiden voima yhä heikkeni, harveten samalla. Jeess Uck kumartui katsomaan häntä, mutta muisti kiellon eikä koskenut. Kerran Amos näytti levottomalta ja aikoi poistua keittiöön, mutta tytön säihkyvä katse esti sen ja Amos pysyi sitten aivan hiljaa, ellei ota lukuun hänen vaivalloista hengitystään ja pahaa yskimistään.

Bonner nukkui. Päivää merkitsevä valon kajastus hävisi. Amos sytytti lampun nuoren tytön silmien seuraamana. Ilta läheni. Pohjanpuoleisesta akkunasta näkyi taivaalla punertava hehku, joka liekehti ja liehui ja sitten haihtui pimeyteen. Pian Bonner heräsi. Ensin hän katsoi, oliko Amos paikoillaan, sitten hän hymyili Jeess Uckille ja nousi istumaan. Jok'ikinen jänne oli kankea ja arka ja hymyily oli surkeaa. Hän paineli ja tunnusteli itseään aivankuin olisi tahtonut tutkia hävityksen laajuutta. Sitten saivat kasvot vakavan ja asiallisen ilmeen.

— Jeess Uck, sanoi hän, — ota kynttilä. Mene keittiöön. Siellä on ruokaa pöydällä — korppuja, papuja ja sianlihaa — ja kahvia on pannussa liedellä. Tuo kaikki tänne pöydälle. Tuo sitten sarkka ja vettä ja pullo whiskyä, joka on kaapin ylähyllyllä. Älä unohda whiskyä!

Kun hän oli ottanut siemauksen whiskyä, alkoi hän huolellisesti tarkastaa lääkearkkua, josta hän vähä väliä nosti syrjään muutamia pulloja jotakin tarkoitusta varten. Sitten hän teki kokeita tarkastellen ruoka-aineita. Opintoaikanaan hän oli toisinaan kokeillut laboratoriossa, ja hänellä oli kylliksi tietoa asiasta voidakseen käsillä olevin keinoin päästä selville. Kahvissa ei ollut mitään eikä pavuissa. Korput hän tutki hyvin huolellisesti. Amos, joka ei ymmärtänyt mitään kemiasta, katseli jännittyneen uteliaana. Mutta Jeess Uck, joka usko i ehdottomasti valkoisen miehen viisauteen ja eritoten Neil Bonnerin, eikä ollut ainoastaan tietämätön, vaan tiesi ettei hän mitään tiennyt, tarkkasi enemmän hänen kasvojaan ja käsiään.

Kerta kerralta Neil teki johtopäätöksiä, kunnes lopulta viimeinen koe toi ratkaisun. Hän käytti ohutta lääkepulloa putkena ja piteli sitä valon ja itsensä välillä, tarkaten hitaasti eroavaa suolaa putken nesteessä. Hän ei sanonut yhtään mitään, mutta hän näki mitä oli otaksunutkin näkevänsä. Ja Jeess Uck, jonka silmät olivat koko ajan olleet kiinnitetty Bonnerin kasvoihin, näki myöskin jotakin — jotakin sellaista, että se pakotti nuoren tytön syöksymään naarastiikerin tavoin Amokseen käsiksi ja ihmeteltävällä voimalla ja notkeudella heittämään miehen taaksepäin polvilleen. Hänen veitsensä lensi tupestaan, nousi korkealle ja välähti lampun valossa. Amos mörähti, mutta Bonner esti iskun ennenkuin se ehti tapahtua.

— Olet kunnan tyttö, Jeess Uck, mutta älä välitä hänestä. Antaa hänen mennä!

Tyttö totteli, laski miehen irti, vaikka jokainen kasvonpiirre ilmaisi päinvastaista mielitekoa. Amos putosi raskaasti maahan. Bonner potkaisi häntä mokkasiinijalkineellaan.

— Nouskaa ylös, Amos! käski Bonner. — Laittakaa tavaranne vielä tänä iltana ja lähtekää täältä!

— Ette suinkaan syytä minua...? lähätti Amos hurjistuneena.

— Minä sanon, että olette yrittänyt ottaa henkeni, sanoi Bonner kylmästi ja levollisesti. — Minä sanon vielä, että olette tappanut Birdsallin, vaikka yhtiö luulee hänen itse lopettaneen elämänsä. Minulle olette antanut strykniniä. Jumala tietää, mitä Birdsall sai. En voi teitä hirtittää. Olette kylliksi lähellä kuolemaanne. Mutta Twenty Milessä ei ole meille molemmille tilaa, niinpä te saatte mennä. Pyhään Ristiin on kaksisataa peninkulmaa. Te voitte ennättää sinne jos varotte liikaa rasitusta. Minä annan teille ruokaa, reen ja kolme koiraa. Te olette silloin yhtä varmassa tallessa kuin olisitte vankilassa, sillä maasta ette voi päästä. Minä suon teille kohtalonne. Olettehan jo melkein kuollut. No hyvä! Minä en lähetä ennen kevättä yhtiölle tietoa teidän teostanne. Siksi te ennätätte pelastukseenne, kuolemaan. No, menkää nyt!

— Te mennä sänkyyn! rukoili Jeess Uck, kun Amos oli suunnannut kulkunsa Pyhää Ristiä kohti yön pimeydessä. — Te kipeä mies vielä, Neil!

— Ja sinä olet oiva tyttö, Jeess Uck, vastasi Bonner. — Tässä on käteni sen asian varmuudeksi. Mutta sinun pitää palata kotiisi.

— Te ei minusta pidä, sanoi tyttö yksinkertaisesti.

Bonner hymyili, auttoi viitan hänen yllensä ja saattoi ovelle. — Vain hiukan liiaksikin, Jeess Uck, sanoi hän hiljaa, — vain liian paljon!

Pohjolan yön musta vaippa kääriytyi yhä tiiviimpänä yli maan. Neil Bonner huomasi pian, ettei hän ollut osannut panna kylliksi arvoa kuolevan Amoksen murhanhimoisen naaman läheisyydelle. Twenty Mile kävi hyvin hiljaiseksi.

»Jumalan armahtavaisuuden tähden, Prentis, lähetä luokseni joku mies!» kirjoitti hän asiamiehelle Fort Hamiltoniin, kolmensadan peninkulman päähän virtaa ylöspäin. Kuuden viikon kuluttua tuli intiaanisanansaattaja takaisin tuoden vastauksen. — »Helvetti. Molemmat jalat paleltuneet. Tarvitsen hänet itse. Prentis.» Hyvin kuvaavaa.

Kurjuutta täydensi sekin seikka, että toyootit olivat lähteneet sisämaahan seuraten erästä villiä hirvilaumaa, ja Jeess Uck oli mennyt mukana. Kun hän oli kaukana, tuntui etäisyys lähentävän heitä entistä enemmän. Ja Neil Bonner huomasi alituisesti palauttavansa tytön kuvan ajatuksiinsa. Joka päivä hän kuvitteli näkevänsä kaivatun leirissä taikka teillä kulkemassa. Ei ole hyvä yksinänsä olla. Usein hän meni ulos hiljaisesta asunnostaan paljain päin ja ravisti nyrkkiään

päivän niukkaa sarastusta kohti, kun se kuului eteläisellä taivaan rannalla. Ja hiljaisina, kylminä öinä hän nousi vuoteestaan ja kömpi ulos pakkaseen halkaisemaan hiljaisuuden keuhkojensa täydellä voimalla, aivankuin hiljaisuus olisi ollut käsiteltävä, tunteva olento, jonka voi herättää. Taikka hän huusi nukkuville koirille siksi kuin ne rupesivat ulvomaan. Hän otti karvaisen elukan huoneisiinsa ja koetti kuvitella, että se oli Prentisin lähettämä apulainen. Hän näki paljon vaivaa opettaessaan sitä nukkumaan säädyllisesti huopapeitteissä öisin ja istumaan pöydässä aterialla niinkuin ihminen. Mutta susikoira hirmustui, pakeni pimeisiin nurkkiin, murisi suuttuneena ja puri Bonneria jalkaan. — Lopputulos oli: Bonner ajoi sen ulos potkuin ja iskuin.

Sitten hän joutui mielikuvituksensa valtoihin. Kaikki häntä ympäröivät voimat hän muutti eläviksi olennoiksi, jotka olivat tulleet elämään hänen kanssaan. Hän kohotti arvoonsa alkuperäisimmän pyhätön: rakensi alttarin auringolle ja poltti siinä kynttilöitä, talia ja sianihraa. Ja aitaamattomalle pihalle, korkeajalkaisen varastohuoneen viereen hän kyhäsi lumesta pirunkuvan, jolle hän irvisteli ja ilveili kun elohopea laski. Kaikki oli luonnollisesti leikkiä. Hän todisteli itselleen, että leikkiähän se oli, ja vakuutti sitä yhä uudelleen tullaksensa oikein varmaksi — ajattelematta, että hulluus on aina taipuvainen ilmaantumaan teeskentelyn ja leikin muodossa.

Eräänä päivänä keskitalvella tuli Twenty Mileen isä Champreau, jesuiitta ja lähetysaarnaja. Bonner syöksi häntä vastaan, veti hänet sisään, sulkeutui hänen syliinsä ja itki, kunnes pappi pelkästä myötätunnosta teki samoin. Sitten Bonner oli melkein villi silkasta ilosta, kattoi pöydän parhailla herkuillaan, samalla vakuutellen, ettei vieras saanut lähteä pois. Mutta isä Champreaulla oli kiireellinen veljeskunnan antama tehtävä ja hän lähti matkaan jo seuraavana aamuna senkin vaaran uhalla, että Bonnerin veri, tämän uhkauksien nojalla, tulisi hänen päällensä.

Uhkaus oli vähällä täytyä, kun toyootit palasivat talvimajoiltaan metsästästä. He toivat paljon turkiksia ja nyt syntyi vilkas vaihtoliike ja aika vilinä Twenty Milessä. Jeess Uck tuli myöskin ostamaan helmiä, punaista kangasta ja muita tarpeita, ja Bonner alkoi olla jälleen oma itsensä. Hän taisteli kokonaisen viikon hillitäkseen taipumustaan tyttöön. Mutta sitten tuli kerran ratkaisun hetki, kun tyttö nousi lieden äärestä ja aikoi mennä. Jeess Uck ei ollut unohtanut, että hänet kerran oli lähetetty pois, ja sama ylpeys, joka oli ajanut Spike O'Brienin seuraamaan luoteisväylää maitse, eli vielä tytössä.

— Minä kyllä menee, sanoi hän, — hyvää yötä, Neil!

Mutta Neil seurasi häntä. — Ei, ei ole hyvä niinkään, sanoi hän.

Ja kun tyttö kääntyi takaisin äkillisen riemun tuli silmissään, taipui Neil hiukan eteenpäin, hitaasti ja juhlallisesti, ja suuteli hänen huuliaan. Toyootit eivät olleet opettaneet tytölle sellaisen suudelman merkitystä, mutta hän ymmärsi sen kuitenkin ja oli iloinen.

4.

Jees Uckin taloon tulo muutti kaiken valoisemmaksi. Hän oli kuninkaallinen onnessaan, loppumattoman mielihyvän lähde. Hänen alkuperäisyytensä ja lapsellisuutensa ilmenivät sellaisella tavalla, että niistä syntyi aina viehättävä yllätys ylen sivistyneelle miehelle, joka oli kumartunut nostamaan hänet ylös. Tyttö ei ollut ainoastaan yksinäisyyden lohdutus, hänen alkuperäisyytensä vaikutti nuorentavasti miehen tuskastuneeseen sieluun. Tuntui aivan kuin hän pitkän ja tuskallisen vaelluksen jälkeen olisi saanut laskea päänsä maaemon syliin. Lyhyesti sanoen: Jeess Uckissa hän löysi maailman nuoruuden — sen nuoruuden ja voiman ja ilon.

Ja jotta hän saisi kaikki tarpeensa tyydytetyiksi ja etteivät nuo kaksi kyllästyisi toisiinsa, tuli sinne eräs Sandy Mac Pherson — sellainen seuramies, ettei moisen ole ennen kuultu viheltelevän teillä eikä esittävän balladia nuotiotulella. Eräs jesuiitta oli tullut hänen luoksensa parinsadan peninkulman päähän Yukonia ylöspäin sanomaan viimeiset sanansa Sandyn tovereille ennen multaan peittämistä. Ja kun papin piti lähteä, oli hän sanonut: — Sinä jäät nyt yksin, poikani! Sandy painoi päänsä alas suruissaan. — Twenty Milessä on toinen yksinäinen mies, lisäsi pappi, — te tarvitsette toisianne, poikani.

Niin Sandystä tuli aseman kolmas henkilö, siellä asuvan miehen ja naisen veli. Hänen seurassaan Bonner lähti hirvenmetsästykseseen ja sudenajoon. Vastapalvelukseksi Bonner kaivoi piiloista vanhan ja kuluneen kirjan ja tutustutti toisen Shakespearaan, niin että Sandy saneli viisijalkaisia runomittoja vetokoirilleen, kun ne yrittivät vetää vastahankaan. Pitkinä iltoina he pelasivat, puhuivat ja väittelivät kaikesta taivaan ja maan välillä. Sillä aikaa Jeess Uck istui kuten emäntä ainakin kiikkutuolissa laitellen heidän mokkaesinejaan ja sukkaaan.

Tuli kevät. Aurinko kohosi etelän taivaalle. Maa vaihtoi kylmän lumipukunsa kevyempään ja iloisempaan. Kaikkiialla valo välkehti ja elämä kutsui. Päivien ihanatuoksuiset tunnit lisääntyivät ja yöt vaihtuivat vapaiksi pimeyden varjoista. Virta paljasti povensa ja höyryveneiden vohkina kaikui erämaassa. Tuli elämää ja liikettä, uusia kasvoja, uusia tapahtumia. Bonner sai uuden apulaisen Twenty Mileen ja Sandy Mac Pherson lähti erään kullankaivaja-seurueen matkaan tutkimaan Koyokuk-maata. Ja Neil Bonner sai sanomalehtiä, aikakauslehtiä ja kirjeitä. Jeess Uck katseli tätä kaikkea suruissansa, sillä hän tiesi Bonnerin omaisten puhuvan täten hänelle toiselta puolelta maailmaa.

Ilman erityistä mielenliikutusta Bonner nyt kuuli isänsä kuolleen. Oli tullut hellä, anteeksiantava kirje, jonka isä oli sanellut elämänsä viimeisinä tunteina. Yhtiöltä oli virallinen määräys jättää

asema apulaisen hoidettavaksi ja itse matkustaa niin pian kuin häntä halutti. Pesän selvittäjät lähettivät laajan, laillisen asiakirjan, jossa oli lukemattomia osake- ja obligatsioonilistoja, maatiloja, korkoja ja irtainta, ja nämä nyt isän testamentin mukaan olivat hänen omaisuuttaan. Hieno, pikkuruinen kortti, joka oli varustettu nimikirjaimilla ja sinetillä, kutsui kallista Neiliä kotiin murtuneen rakastavan äidin luokse.

Neil Bonner teki ripeän päätöksen, ja kun *Yukon Bell* puhkien laski rantaan matkalla Beringin merelle, astui hän laivaan ja matkusti — huulillaan tuo kulunut lauseparsa pikaisesta palaamisesta.

— Tulen takaisin ennenkuin ensi lumi sataa, rakas Jeess Uckini! lupasi hän viimeisten suutelojen välillä rannassa. Eikä hän vain luvannut, hän aikoi todella sen tehdä — niinkuin useimmat miehet sellaisissa tapauksissa aikovat tehdä. Hän antoi uudelle asiamiehelle John Thompsonille määräyksen antaa rajatonta luottoa Jeess Uckille, hänen vaimolleen. Viimeiseksi näkivät hänen silmänsä »Yukon Bellin» kannelta tusinan miehiä rakentamassa puutaloa, josta piti tulla komein ja mukavin tuhannen peninkulman tienoilla tämän virran varsilla — Jeess Uckin ja samalla Neil Bonnerin talo, jonka piti olla valmis ennenkuin ensimmäiset lumet hiutuilisivat. Sillä hän aikoi toden totta tulla takaisin. Jeess Uck oli hänelle hyvin rakas, ja sitäpaitsi koittaisi pohjollalle kultainen aika. Neil Bonner aikoi tukea tätä tulevaisuutta isänsä rahoilla. Kunnianhimoinen haaveilu sokaisi häntä.

Neljän vuoden kokemuksillaan ja P.C.-yhtiön kanssa sovinnollisessa yhteistyössä tahtoi hän palattuaan tulla Alaskan Cecil Rhodekseksi. Ja hän aikoi palata ensimmäisellä laivavuorolla, heti kun vain olisi järjestänyt perintöasiansa. Isänsä ei hän oikeastaan koskaan ollut tuntenut ja äitinsä hän oli unohtanut.

Syntyi suuri hälinä kun Neil Bonner palasi napamailta. Hän ei ollut ainoastaan vain vaski-ihoinen ja ryppyinen, hänen sisäinenkin ihmisensä oli muuttunut uudeksi, hänen käsityksensä oloista ja asioista oli nyt toisenlainen ja olennessa oli hillittyä vakavuutta. Hänen entiset toverinsa hämmästyivät, kun hän kieltäytyi jatkamasta entistä elämää heidän kanssaan niinkuin vanhoina hyvinä aikoina. Mutta hänen isänsä ammattiveri hieroi käsiään ja sai tästä lähtien kunniatehtäväkseen johdattaa harhapoluille joutunutta hurjaa nuorisoa oikealle tolalle.

Neljä vuotta oli Bonnerin sisäinen ihminen ollut kesantona. Mitään uutta oli tuskin tullut, mutta vanhassa toimitettiin valikointi. Siitä oli eroteltu kaikki kulunut ja tarpeeton. Hän oli elänyt nopeasti siellä alhassa maailmassa ja ylhässä erämaassa, ja hänellä oli ollut aikaa järjestää kokemuksiansa sekava paljous. Kaikki turhanaikaiset tarkoitukset oli heitetty tuulien viedä ja hän oli pohjannut syvempiä ja laajempia tarkoituseriä. Sivistys-käsite oli hänellä mennessä ollut toinen ja nyt tullessa toinen. Maan tuoksu oli tunkeutunut hänen sieramiinsa ja luonnon katseleminen oli myöskin auttanut häntä ymmärtämään sivistyksen sisäisen merkityksen ja selvästi erottamaan sen halpamaisuudet ja sen voiman. Tuloksena oli yksinkertainen, filosofinen pikku päätelmä: — Puhdas elämä on armontie. Velvollisuuden täyttäminen on pyhitystä. Pitää elää puhtaasti ja tehdä velvollisuutensa voidakseen tehdä työtä. Työnteko on lunnas. Työn kautta elämä tulee yhä rikkaammaksi ja on samalla sopusoinnussa maailmanjärjestyksen ja Jumalan tahdon kanssa.

Mutta Neil Bonner oli alkuaan kaupunki-ihminen. Hänen uusi, luonnollinen elämänkatsomuksensa ja miehekäs ihmisyykäsitelmänsä tekivät sivistyksen hänelle hienommaksi ja arvokkaammaksi. Päivä päivältä kaupunkilaiset liittyivät häneen yhä lujemmin ja kaupunkilaiselämä kävi yhä läheisemmäksi. Päivä päivältä tuntui Alaska yhä etäisemmältä ja epätodellisemmalta. Ja sitten hän tapasi Kitty Sharonin — naisen hänen omaa verenalaansa, omaa sukuaan, naisen, joka laskeutensa hänen käteensä ja veti luoksensa, niin että hän unohti päivän ja hetken — ja vuodenajan, jolloin ensimmäinen lumi sataa Yukonilla.

Sillä aikaa Jeess Uck puuhasi uudessa laajassa talossa uneksien kultaiset kesäkuukaudet. Sitten tuli syksy ennustamaan pitkää talvea. Ilma muuttui raa'aksi ja kosteaksi, päivät hämärtyivät ja lyhenivät. Virta vyöryi hitaasti ja ohut jää hyytyi suvantoon. Paimentolaiselämä siirtyi etelämpään ja hiljaisuus vallitsi maassa. Ensimmäiset lumet hiutuilivat ja viimeinen laiva puhkui vaivalloisesti jääsohjussa. Sitten jää kovettui, yhtyi pitkiksi taipaleiksi, ja Yukon virtasi niiden tasalla. Lopulta se pysähtyi tykkäänään ja hämärtävät päivät hautaantuivat pimeyteen.

John Thompson, uusi asiamies, nauroi, mutta Jeess Uck uskoi meri- ja virtaonnettomuuksiin. Neil Bonner oli kaiketi jäänyt jäihin Chilkoot Passin ja St. Michaelsin väliin, sillä viimeiset matkustajat joutuvat aina vaikeuksiin jäissä, sitten kun ovat laivasta muuttaneet rekiin ja heidän tunti tunnilta täytyy ajaa koirakyydillä.

Mitään koiravaljakkoja ei kuulunut, ei ylöspäin eikä alaspäin Twenty Milen tietä. Ja John Thompson sanoi Jeess Uckille huomattavasti iloissaan, ettei Bonner luonnollisestikaan koskaan palaa. Hän mainitsi myöskin hyvin suorasukaisesti tahtovansa astua hänen tilalleen. Jeess Uck nauroi hänelle vasten naamaa ja meni suureen taloonsa. Mutta kun tuli talvi, kun toivo kuoli ja elämän luode oli pisin, huomasi Jeess Uck, ettei hän saanutkaan luottoa. Tämä oli Thompsonin ansiota, ja mies hieroi käsiään kulkiensa edestakaisin ja katsellen oveltaan Jeess Uckin taloon ja odottaen. Ja hän sai odottaa. Jeess Uck möi koiransa erälle kullankaivajaseurueelle ja maksoi rahalla ravintoaineensa. Ja kun ei Thompson myynyt hänelle rahallakaan, ostivat toyootit hänelle ja kuljettivat tavarat pimeässä.

Helmikuussa tuli ensimmäinen posti jätse, ja nyt luki John Thompson lehdistä, että Neil Bonner oli mennyt naimisiin Kitty Sharonin kanssa. Jeess Uck piti oveansa raollaan ja John Thompsonia ulkopuolella, kun tämä ilmoitti hänelle asiasta, ja kun mies oli puhunut, nauroi Jeess ylpeästi eikä uskonut. — Maaliskuussa hän synnytti yksinäisyydessään poikalapsen, oivallisen uuden

ihmisolennon, jota hän ihaili. Ja samaan aikaan seuraavana vuonna istui Neil Bonner erään toisen vuoteen ääressä ihmetellen toista oivallista ihmisolentoa, joka oli tullut maailmaan.

Lumi suli maasta ja jäät lähtivät Yukonista. Aurinko vaelsi pohjoiseen ja sitten taas etelään, ja kun koirista saadut rahat loppuivat, meni Jeess Uck heimolaistensa luo. Taitava metsästäjä, Oche Ish, tarjoutui metsästämään hänelle ja hänen pojalleen ja pyytämään lohia heille, jos hän tahtoisi tulla hänen vaimokseen. Ja Imego ja Hah Yo ja Wy Nooch — kaikki tummaihoisia nuoria metsästäjiä — tekivät saman ehdotuksen. Mutta hän piti parempana elää yksin ja itse hankkia lihaa ja kalaa omalla työllään. Hän neuvoi mokkasiineja ja viittoja ja kintaita — lämpöisiä, tarpeellisia tavaroita ja samalla kauniita katsella tupsuineen ja helmikoristeineen. Ja hän möi näitä kullankaivajille, joita tuli maahan yhä suuremmissa laumoissa. Näin hän ansaitsi ei ainoastaan ylläpitonsa, vaan sai vielä säästöönkin, ja eräänä kauniina päivänä hän lunasti itselleen paikan Yukon Bell-laivassa ja kulki siinä virtaa alas.

5.

St. Michael'sissa rupesi Jeess astiainpesijäksi aseman keittiöön. Aseman hoitaja kummasteli tätä erinomaista naista ja hänen merkillistä poikaansa, mutta ei kysynyt mitään, ja Jeess Uck oli puolestaan niin jäykkä kuin suinkin. Mutta ennenkuin liike Beringin merellä pysähtyi sinä vuonna, osti hän paikan itselleen eräässä kuunarissa ja kulki siinä taas etelää kohti. Sen talven hän laittoi ruokaa kapteeni Markheimin talossa Unalaskassa, ja kun kevät tuli, jatkoi hän matkaansa etelään päin Sitkaan whisky-laivassa. Myöhemmin hänet nähtiin Metlakahtlassa, joka on lähellä St. Maryä Pan Handien päässä, ja siellä hän teki työtä säilykelaitoksessa lohenpyynnin aikana. Kun syksy tuli ja Siwash'in kalastajat valmistuivat palaamaan Puget Soundiin, astui hän parin perheen kanssa suureen setripuiseen soutuveeneeseen, ja niin hän kulki alas Alaskan ja Kanadan jylhiä rantoja kunnes Juan de Fucan kapeat väylät oli sivuutettu ja hän talutti poikaansa kädestä kovaa kivikäytävää ylös Seattleen.

Siellä hän tapasi Sandy Mac Phersonin, entisen toverinsa. Mies hämmästyi aika lailla nähdessään Jeess Uckin, ja kun oli kuullut hänen tarinansa, suuttui hän oikein rehellisesti — ja vielä enemmän hän olisi suuttunut, jos olisi tiennyt Kitty Sharonista. Mutta hänestä ei Jeess Uck hiiskunut sanaakaan, sillä sitä juttua hän ei itsekään uskonut. Sandy luuli Bonnerin matkaa katalaksi paoksi ja neuvoi Jeess Uckia jättämään matkansa San Franciskoon, jossa Neil Bonnerin luultiin asuvan silloin kun oli kotona. Ja kun se neuvo ei auttanut, saattoi hän Jeess Uckia, osti rautatieliiput hänelle ja heitti hyvästit hymyilyään ja mutistuaan partaansa — kiusatun häpeä!

Meluten ja jymisten, päivän valossa ja pimeässä, keinueen ja tölmien ylös ja alas, väliin talven jäisille huipuille, väliin kesäpukuisiin laaksoihin, yli äkkijyrkänteiden, yli kallionlohkareiden ja läpi vuorten sisustain kulkivat Jeess Uck ja hänen poikansa huimaa vauhtia etelään. Jeess Uckia eivät pärskyvät rautahevokset pelottaneet eikä Neil Bonnerin kansan ylivoimainen sivistyskään häntä hämmästyttänyt. Tuntuu vain siltä kuin hän nyt vasta oikein selvästi tajuaisi sen ihmeen, että tällaiseen rotuun kuuluva mies oli sulkenut syliinsä hänet. Suunnaton sekasorto, joka San Franciskon satamassa vallitsee sen lakkaamattomassa laivakulussa, sen meluavissa tehtaissa ja ukkosjyryisessä liikkeessä, ei häntä hämmentänyt. — Hän käsitti vain vieläkin selvemmin, kuinka surkea yksinäisyys Twenty Milessä sekä toyootikylien eläimennahkaiset teltat olivat tuskastuttaneet Neil Bonneria. Ja hän katseli poikaansa, jonka käsi piteli lujasti hänen kättään, ja ihmetteli, että hän oli synnyttänyt pojan sellaiselle miehelle.

Hän maksoi ajurille ja astui sitten kiviportaita Neil Bonnerin ovelle. Vinosilmä japanilainen selitteli hänelle jotakin hetkisen, mutta heidän oli mahdoton ymmärtää toisiaan, ja sitten mies päästi hänet sisään, häviten itse. Jeess Uck seisoivat hallissa luullen sitä yksinkertaisuudessaan talon hienoimmaksi huoneeksi — siihen oli pantu näytteille talon kaikki kalleudet, joilla tahdottiin komeilla ja häikäistä. Seinät ja katto olivat laudoitetut öljytyllä punapuulla. Lattia oli kiiltävää jäätä sileämpi, ja Jeess Uck etsi itselleen turvallisen seisomapaikan erään mahtavan nahan päällä. Niitä oli useampia ja ne olivat rauhoituspaikkoja sileällä pinnalla. Mahtava liesi — suurenmoisena hän sitä piti — avasi kitansa vastakkaisella seinällä. Kokonainen valomeri, jota värilliset akkunalasit himmensivät, valaisi huonetta ja kauimpana välkkyi valkoinen marmorikuva.

Tämän kaiken hän näki ja vielä enemmänkin kulkiessaan vinosilmäisen palvelijan kanssa toisen huoneen läpi — jonka hän vain vilaukselta näki — kolmanteen.

Nämä kaksi olivat ensimmäistä loistavimmat. Ja hänen silmissään näytti talossa olevan loppumaton määrä tällaisia huoneita. Ne olivat niin pitkiä ja leveitä ja katto jossakin kaukana! Ensi kerran hän nyt, aina siitä saakka kun oli tullut valkoisen miehen sivistyksen yhteyteen, tunsikin kunnioitusta. Neil, hänen Neilinsä, asui tässä talossa, hengitti tätä ilmaa, meni illoin levolle näissä huoneissa ja nukkui! Tämä oli kaikki kaunista ja se miellytti häntä, mutta hän tunsikin myöskin, että kaiken takana oli viisautta ja valtaa. Tämä oli vallan näkyvää muotoa kauneuden kaavoissa ja tästä voimasta hänellä oli vaistomainen käsitys.

Ja sitten tuli nainen, kuninkaallisesti korkea, kruunattuna hiusten valokehällä, joka oli kuin kultainen aurinko. Hän näytti lähenevän Jeess Uckia kuin tuudittava soitto hiljaisella veden pinnalla — hänen permanttoa viistävä pukunsa oli sekin kuin laulua ja hänen vartalonsa liikkui siinä tahdissa ja sopusointuisesti. Jeess Uck oli itse sydänten kiehtoja. Olivathan Oche Ish ja Imego ja Hah Yo ja Wy Nooch, puhumattakaan Neil Bonnerista, John Thompsonista ja muista valkoisista miehistä, katselleet häntä ja tunteneet hänen voimansa. Mutta kun hän näki tämän vaalean naisen siniset silmät ja kirkkaan ihon ja arvosteli naisen käsityksellä miehen vaatimuksia, tunsikin

hän itsensä pieneksi ja vähäpätöiseksi tämän loistavan ja häikäisevän olennon rinnalla.

— Te tahdotte tavata mieheni! sanoi nainen, ja Jeess Uck hämmästytti kuullessaan äänen puhtaasti hopeasoinnin, joka ei koskaan ollut äreästi huutanut muriseville susikoirille taikka tottunut puhumaan nenä-äänellä taikka karaistunut myrskyssä ja pakkasessa, savussa ja nuotiotulilla.

— En, vastasi Jeess Uck hitaasti ja miettien, voidakseen puhua selvää englantia. — Minä olen tullut tapaamaan Neil Bonneria.

— Hän on minun mieheni, sanoi kaunis nainen naurahtaen.

Se oli siis totta! John Thompson ei valehdellutkaan silloin sinä surkeana helmikuun päivänä, jolloin hän oli nauranut miehelle ylpeästi ja sulkenut ovensa hänen nenänsä edessä. Ja aivan samoin kuin hän kerran oli heittänyt Amos Pentleyn polvilleen ja kohottanut veitsensä lyödäkseen, tunsikin hän nytkin silmänräpäyksessä voimakasta halua käydä tuohon naiseen käsiksi ja lyödä hänet maahan ja repiä henki ja elämä hänen valkoisesta ruumiistaan. Mutta Jeess Uckin ajatukset olivat reippaita ja hän hillitsi joka ilmeen, eikä Kitty Bonnerilla ollut aavistustakaan, kuinka lähellä äkkinäistä kuolemaa hän juuri oli ollut.

Jees Uck nyökkäsi ymmärtämisensä merkiksi ja Kitty Bonner selitti, että hänen miestään odotettiin kotiin joka hetki. Sitten he istuivat hullunkurisen mukaville tuoleille. Kitty yritti pitää seuraa omituiselle vieraille ja Jeess Uck auttoi häntä.

— Te opitte tuntemaan mieheni kaukana pohjolassa, sanoi Kitty kerran.

— Niin, minä pestä hänen vaatteet, oli Jeess Uck vastannut. Hänen englantinsa oli käynyt kamalan huonoksi.

— Ja tuo on teidän poikanne. Minulla on tyttö.

Kitty lähetti hakemaan tytärtänsä, ja kun lapset tekivät tuttavuutta omalla tavallaan, puhuivat äidit keskenään äitien tavalla ja joivat teetä niin ohihuista kupeista, että Jeess Uck pelkäsi omansa hajoavan käsiinsä. Ei hän milloinkaan ollut nähnyt niin hienoja ja kauniita kuppeja. Ajatuksissaan hän vertasi niitä naiseen, joka kaatoi teetä, ja vastakohtaksi hän asetti toyootien läkkimaljat ja kannut sekä Twenty Milen kömpelöt sarkat, joita hän vertasi itseensä. Siinäpä nyt olikin koko pulma ratkaistuna. Hän oli voitettu. Oli olemassa toinen sopivampi nainen kuin hän synnyttämään ja kasvattamaan Neil Bonnerin lapset. Aivan niinkuin hänen kansansa oli parempi Jeess Uckin kansaa, niin olivat sen kansan naiset paremmat Jeess Uckia. Ne olivat miesten voittajia niinkuin sen miehet olivat maailman masentajia.

6.

Jees Uck katseli Kitty Bonnerin ruusuista ihoa ja ajatteli auringon paahtamaa ruskeutta kasvoillaan. Samoin hän ensiksi katseli omaa ruskeaa kättään ja sitten toisen valkoista — toinen karkea työstä ja kovettunut koirapiiskan varressa ja kanoottin soudossa, toinen työhön koskematon, pehmeä kuin vastasyntyneen lapsen. Ja huolimatta kaikista näistä hempeyden ja heikkouden merkeistä näki Jeess Uck loistavissa, sinisissä silmissä saman ylevämmyyden voiman, jonka hän oli nähnyt Neil Bonnerin ja koko hänen kansansa silmissä.

— Oo — Jeess Uck! sanoi Neil Bonner tultuaan sisään. Hän sanoi sen levollisesti, vieläpä iloisen sydämellisesti, ja hän tuli ja otti hänen molemmat kätensä puristaen niitä, mutta hän katsoi hänen silmiinsä omissa silmissään levottomuus, jonka Jeess Uck ymmärsi.

— Halloo, Neil! sanoi hän. — Te näytätte voivan hyvin.

— Oivallisesti, oivallisesti, Jeess Uck! vastasi hän rohkeasti tutkiessaan salaa Kittyn kasvoja nähdäkseen, mitä näiden kahden välillä oli selvinnyt. Hän tunsikin kuitenkin vaimonsa ja tiesi, ettei hän olisi antanut mitään merkkiä asiasta, vaikka kaikkein pahin olisikin tapahtunut.

— No, en voi saada sanotuksikaan, kuinka iloinen olen nähdessäni teidät, jatkoi Neil. — Mitä siellä kaukana on tapahtunut? Oletteko löytänyt kultakaivoksen? Ja koska te tulitte tänne?

— Oo, niin, minä tulinkin tänään, vastasi Jeess Uck ja hänen ääneensä tuli vaistomaisesti nenä-ääniä.

— Minä ei tapaa kultakaivos, Neil. Te tuntee kapteeni Markheim Unalaskassa? Minä laittoi ruokaa kauan hän talossa. Ei koskaan tuhlaa raha. Sai hiljaksiin paljo. Oikein hyvä, minä ajatella, minä mennä katsomaan valkea mies maata. Hyvin kaunis valkea mies maa, hyvin kaunis, varmasti hän. Jeess Uckin kieli ihmetytti häntä, sillä Sandyn kanssa he olivat sitä parannelleet ja Jeess Uck oli ollut oppivainen. Nyt tuntui siltä kuin hän olisi vaipunut jälleen oman rotunsa tasolle. Ja hänen kasvoillaan oli tylsän suora ilme, joka ei sanonut mitään. Kittyn kirkas otsa ihmetytti häntä myöskin. Mitä oli tapahtunut? Kuinka paljon oli sanottu? Ja kuinka paljon oli arvattu?

Kun hän mietti näitä kysymyksiä ja Jeess Uck mietti omaa pulmaansa — Neil ei koskaan ennen ollut näyttänyt hänestä niin kauniilta ja saavuttamattomalta kuin tällä hetkellä — tuli hetken vaitiolo.

— Tosiaan, te tunsitte mieheni Alaskassa! sanoi Kitty lempeästi.

Tunsi hänet! Jeess Uck ei voinut pidäytyä, vaan katsoi poikaan, jonka oli hänelle synnyttänyt, ja Neilin silmät seurasivat hänen katsettaan akkunaan päin molempiin leikkiviin lapsiin. Rautavanne tuntui kiristävän hänen otsansa ympärille. Hänen polvensa tutisivat, sydän löi hänen rinnassaan ja jyskytti sitten kuin nyrkillä takoen. Hänen poikansa! *Sitä* ei hän koskaan ollut uneksunutkaan!

Pikku Kitty Bonner oli kuin keijukainen ilmakkaassa hameessaan ruusuisine poskineen ja sinisine silmineen. Nyt hän juuri vilkkaasti ojensi käsiään ja suipisti pikku suutaan suudellakseen poikaa. Mutta poika, laiha ja notkea, auringon paahtama ja ruskea, puettuna nahkoihin, hepsut ja tupsut muklukeissaan, jotka näyttivät olleen mukana merimatkoilla ja kovassa työssä, vastusti kylmäverisesti hänen tarjoustaan pitäen ruumistaan jäykkänä omituisen suoralla ryhdillä, joka on tavallista villien rotujen lapsille. Outona vieraassa maassa ilman pelkoa ja hämmennystä hän teki melkein saman vaikutuksen kuin kesytön eläin, joka on hiljainen ja varuillaan. Mustat silmät iskettiin milloin yhteen, milloin toiseen, ja hän oli hiljaa kun kaikki oli hiljaa ympärillä, mutta vaaran vilauksesta hän olisi ollut valmis hyökkäämään, taistelemaan ja repimään henkensä edestä.

Vastakohta tytön ja pojan välillä oli puhuva, mutta ei suinkaan surkea. Siksi paljon voimaa oli tuossa Shpackin, Spike O'Brienin ja Bonnerin jälkeläisessä. Hänen kasvonpiirteensä, puhtaat kuin veistetyssä kohokuvassa, melkein klassilliset ankarassa totisuudessaan, ilmaisivat voimaa ja ylevämyyttä, jonka hän oli perinyt isältään ja äidinisältään ja siltäkin, jota ennen oli sanottu »suureksi ja paksuksi» ja joka otettiin vangiksi ja pakeni Kamtshatkaan.

Neil Bonner hillitsi liikutustaan, nieli sen ja oli vähällä tukehtua yrityksestä, samalla kuin hänen kasvoillaan säilyi iloinen hymyily hyvän ystävän tavattuaan.

— Teidän poikanne, vai kuinka, Jeess Uck? sanoi hän. Ja samassa hän kääntyi Kittyyn päin. — Oivallinen miehenalku! Tulee kyllä toimittamaan käsillään tässä maailmassa aika paljon!

Kitty nyökkäsi ja kysyi: — Mikä sinun nimesi on, poikaseni?

Pienen villi-ihmisen säkenöivät silmät kiintyivät äkkiä häneen ja pysähtyivät hetkeksi, aivan kuin hän olisi tahtonut tietää kysymyksen syyn.

— Neil, sanoi hän arvelen, sitten kun tiedustelu oli päättynyt tyydyttävästi.

— Injaanien kieltä, lisäsi Jeess Uck äkkiä, luoden häikäilemättä uusia sanoja hetken tarpeen mukaan. — Hän puhua injaanien kieltä — nee-al olla sama kuin »korppu». Hän, poika, pitää paljo korpusta, kun olla pieni — hän itkee korppua. Hän huutaa: — neeal, neeal, aina vaan sanoo: neeal, neeal! Ja sen tähden minä antaa sen nimen.

Ei milloinkaan ollut niin siunattu ääni sattunut Neil Bonnerin korvaan kuin tämä Jeess Uckin valhe. Siinä on selvitys — hän tiesi nyt syyn Kittyn otsan häiritsemättömään selvyyteen.

— Entä hänen isänsä? kysyi Kitty. — Hän on varmaan ollut kaunis mies.

— Oo, kyllä, kuului vastaus. — Hänen isänsä hyvin kaunis mies. Kaunis!

— Tunsitko sinä hänet, Neil? kysyi Kitty.

— Tunsinko minä miehen? Kyllä, hyvinkin, vastasi Neil, ja hänen ajatuksensa vaelsivat kauas autioon Twenty Mileen ja pysähtyivät mieheen, joka asui siellä yksin suuressa hiljaisuudessa ajatuksineen.

Tähän nyt voisi päättää Jeess Uckin tarinan, ellei hän sitten myöhemmin olisi kruunannut suurtekoaan. Kun hän palasi pohjolaan asuakseen suuressa talossaan, havaittiin että P.C.-yhtiö oli järjestänyt asiat niin, että yhtiö tuli toimeen ilman John Thompsonia. Ja uusi asiamies ja hänen seuraajansa saivat kaikki määräyksen antaa Jeess Uckille kaikkea tavaraa, mitä hän tarvitsi, eikä sitä saanut näkyä kirjoissa. Sitäpaitsi maksoi sama yhtiö Jeess Uckille viisi tuhatta dollaria vuosittain.

Kun hänen poikansa oli päässyt määrättyyn ikään, otti isä Champreau hänet hoivaansa, eikä kestänyt kauan kun Jeess Uck sai säännöllisesti kirjeitä jesuiittakoulusta Marylandista. Myöhemmin tulivat kirjeet Italiasta ja sitten Ranskasta. Lopulta tuli Alaskaan muuan isä Neil — mies, joka oli kyllin mahdikas tekemään hyvää maallensa, joka rakasti äitiään ja etsi lopulta laajempaa vaikutus-alaa nousten merkkiasemaan ja suureen valtaan veljeskunnassaan.

Jees Uck oli nuori nainen palatessaan pohjolaan ja miehet katselivat vieläkin häntä pyytelevin silmäyksin. Mutta hän eli kunniallisesti eikä kenelläkään ollut hänestä muuta kuin hyvää sanottavaa. Hän oli jonkun aikaa hyvien sisarien luona Pyhässä Ristissä, oppi siellä lukemaan ja kirjoittamaan sekä perehtyi käytännölliseen sairaanhoitoon ja lääkitsemiseen. Sitten hän palasi jälleen suureen hirsitaloonsa ja keräsi sinne nuoria tyttöjä toyootien kylistä opettaakseen heille oikean elämän tien.

Tuo hirsitalon koulu, jonka Bonner rakennutti vaimollensa Jeess Uckille, ei ole katolinen eikä protestanttinen. Mutta kaikkien lahkojen lähetyssaarnaajat kohtelevat sitä suosiollisesti. Ovi on aina auki ja väsyneet kullansijat ja muut matkustajat poikkeavat sinne virralta ja jäiseltä valtatieltä lepäämään ja lämmittelemään Jeess Uckin lieden ääressä. — Ja alavaltiossa iloitsee Kitty Bonner miehensä harrastuksesta alaskalaisten kasvatukseen, johon hän uhraa suuria summia. Kitty nauraa ja kiusoittelee miestänsä useinkin siitä, mutta oikeastaan hän ylpeilee miehestään tämän asian vuoksi.

Updated editions will replace the previous one—the old editions will be renamed.

Creating the works from print editions not protected by U.S. copyright law means that no one owns a United States copyright in these works, so the Foundation (and you!) can copy and distribute it in the United States without permission and without paying copyright royalties. Special rules, set forth in the General Terms of Use part of this license, apply to copying and distributing Project Gutenberg™ electronic works to protect the PROJECT GUTENBERG™ concept and trademark. Project Gutenberg is a registered trademark, and may not be used if you charge for an eBook, except by following the terms of the trademark license, including paying royalties for use of the Project Gutenberg trademark. If you do not charge anything for copies of this eBook, complying with the trademark license is very easy. You may use this eBook for nearly any purpose such as creation of derivative works, reports, performances and research. Project Gutenberg eBooks may be modified and printed and given away—you may do practically ANYTHING in the United States with eBooks not protected by U.S. copyright law. Redistribution is subject to the trademark license, especially commercial redistribution.

START: FULL LICENSE
THE FULL PROJECT GUTENBERG LICENSE
PLEASE READ THIS BEFORE YOU DISTRIBUTE OR USE THIS WORK

To protect the Project Gutenberg™ mission of promoting the free distribution of electronic works, by using or distributing this work (or any other work associated in any way with the phrase “Project Gutenberg”), you agree to comply with all the terms of the Full Project Gutenberg™ License available with this file or online at www.gutenberg.org/license.

Section 1. General Terms of Use and Redistributing Project Gutenberg™ electronic works

1.A. By reading or using any part of this Project Gutenberg™ electronic work, you indicate that you have read, understand, agree to and accept all the terms of this license and intellectual property (trademark/copyright) agreement. If you do not agree to abide by all the terms of this agreement, you must cease using and return or destroy all copies of Project Gutenberg™ electronic works in your possession. If you paid a fee for obtaining a copy of or access to a Project Gutenberg™ electronic work and you do not agree to be bound by the terms of this agreement, you may obtain a refund from the person or entity to whom you paid the fee as set forth in paragraph 1.E.8.

1.B. “Project Gutenberg” is a registered trademark. It may only be used on or associated in any way with an electronic work by people who agree to be bound by the terms of this agreement. There are a few things that you can do with most Project Gutenberg™ electronic works even without complying with the full terms of this agreement. See paragraph 1.C below. There are a lot of things you can do with Project Gutenberg™ electronic works if you follow the terms of this agreement and help preserve free future access to Project Gutenberg™ electronic works. See paragraph 1.E below.

1.C. The Project Gutenberg Literary Archive Foundation (“the Foundation” or PGLAF), owns a compilation copyright in the collection of Project Gutenberg™ electronic works. Nearly all the individual works in the collection are in the public domain in the United States. If an individual work is unprotected by copyright law in the United States and you are located in the United States, we do not claim a right to prevent you from copying, distributing, performing, displaying or creating derivative works based on the work as long as all references to Project Gutenberg are removed. Of course, we hope that you will support the Project Gutenberg™ mission of promoting free access to electronic works by freely sharing Project Gutenberg™ works in compliance with the terms of this agreement for keeping the Project Gutenberg™ name associated with the work. You can easily comply with the terms of this agreement by keeping this work in the same format with its attached full Project Gutenberg™ License when you share it without charge with others.

1.D. The copyright laws of the place where you are located also govern what you can do with this work. Copyright laws in most countries are in a constant state of change. If you are outside the United States, check the laws of your country in addition to the terms of this agreement before downloading, copying, displaying, performing, distributing or creating derivative works based on this work or any other Project Gutenberg™ work. The Foundation makes no representations concerning the copyright status of any work in any country other than the United States.

1.E. Unless you have removed all references to Project Gutenberg:

1.E.1. The following sentence, with active links to, or other immediate access to, the full Project Gutenberg™ License must appear prominently whenever any copy of a Project Gutenberg™ work (any work on which the phrase “Project Gutenberg” appears, or with which the phrase “Project Gutenberg” is associated) is accessed, displayed, performed, viewed, copied or distributed:

This eBook is for the use of anyone anywhere in the United States and most other parts of the world at no cost and with almost no restrictions whatsoever. You may

copy it, give it away or re-use it under the terms of the Project Gutenberg License included with this eBook or online at www.gutenberg.org. If you are not located in the United States, you will have to check the laws of the country where you are located before using this eBook.

1.E.2. If an individual Project Gutenberg™ electronic work is derived from texts not protected by U.S. copyright law (does not contain a notice indicating that it is posted with permission of the copyright holder), the work can be copied and distributed to anyone in the United States without paying any fees or charges. If you are redistributing or providing access to a work with the phrase “Project Gutenberg” associated with or appearing on the work, you must comply either with the requirements of paragraphs 1.E.1 through 1.E.7 or obtain permission for the use of the work and the Project Gutenberg™ trademark as set forth in paragraphs 1.E.8 or 1.E.9.

1.E.3. If an individual Project Gutenberg™ electronic work is posted with the permission of the copyright holder, your use and distribution must comply with both paragraphs 1.E.1 through 1.E.7 and any additional terms imposed by the copyright holder. Additional terms will be linked to the Project Gutenberg™ License for all works posted with the permission of the copyright holder found at the beginning of this work.

1.E.4. Do not unlink or detach or remove the full Project Gutenberg™ License terms from this work, or any files containing a part of this work or any other work associated with Project Gutenberg™.

1.E.5. Do not copy, display, perform, distribute or redistribute this electronic work, or any part of this electronic work, without prominently displaying the sentence set forth in paragraph 1.E.1 with active links or immediate access to the full terms of the Project Gutenberg™ License.

1.E.6. You may convert to and distribute this work in any binary, compressed, marked up, nonproprietary or proprietary form, including any word processing or hypertext form. However, if you provide access to or distribute copies of a Project Gutenberg™ work in a format other than “Plain Vanilla ASCII” or other format used in the official version posted on the official Project Gutenberg™ website (www.gutenberg.org), you must, at no additional cost, fee or expense to the user, provide a copy, a means of exporting a copy, or a means of obtaining a copy upon request, of the work in its original “Plain Vanilla ASCII” or other form. Any alternate format must include the full Project Gutenberg™ License as specified in paragraph 1.E.1.

1.E.7. Do not charge a fee for access to, viewing, displaying, performing, copying or distributing any Project Gutenberg™ works unless you comply with paragraph 1.E.8 or 1.E.9.

1.E.8. You may charge a reasonable fee for copies of or providing access to or distributing Project Gutenberg™ electronic works provided that:

- You pay a royalty fee of 20% of the gross profits you derive from the use of Project Gutenberg™ works calculated using the method you already use to calculate your applicable taxes. The fee is owed to the owner of the Project Gutenberg™ trademark, but he has agreed to donate royalties under this paragraph to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation. Royalty payments must be paid within 60 days following each date on which you prepare (or are legally required to prepare) your periodic tax returns. Royalty payments should be clearly marked as such and sent to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation at the address specified in Section 4, “Information about donations to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation.”
- You provide a full refund of any money paid by a user who notifies you in writing (or by e-mail) within 30 days of receipt that s/he does not agree to the terms of the full Project Gutenberg™ License. You must require such a user to return or destroy all copies of the works possessed in a physical medium and discontinue all use of and all access to other copies of Project Gutenberg™ works.
- You provide, in accordance with paragraph 1.F.3, a full refund of any money paid for a work or a replacement copy, if a defect in the electronic work is discovered and reported to you within 90 days of receipt of the work.
- You comply with all other terms of this agreement for free distribution of Project Gutenberg™ works.

1.E.9. If you wish to charge a fee or distribute a Project Gutenberg™ electronic work or group of works on different terms than are set forth in this agreement, you must obtain permission in writing from the Project Gutenberg Literary Archive Foundation, the manager of the Project Gutenberg™ trademark. Contact the Foundation as set forth in Section 3 below.

1.F.

1.F.1. Project Gutenberg volunteers and employees expend considerable effort to identify, do

copyright research on, transcribe and proofread works not protected by U.S. copyright law in creating the Project Gutenberg™ collection. Despite these efforts, Project Gutenberg™ electronic works, and the medium on which they may be stored, may contain “Defects,” such as, but not limited to, incomplete, inaccurate or corrupt data, transcription errors, a copyright or other intellectual property infringement, a defective or damaged disk or other medium, a computer virus, or computer codes that damage or cannot be read by your equipment.

1.F.2. LIMITED WARRANTY, DISCLAIMER OF DAMAGES - Except for the “Right of Replacement or Refund” described in paragraph 1.F.3, the Project Gutenberg Literary Archive Foundation, the owner of the Project Gutenberg™ trademark, and any other party distributing a Project Gutenberg™ electronic work under this agreement, disclaim all liability to you for damages, costs and expenses, including legal fees. YOU AGREE THAT YOU HAVE NO REMEDIES FOR NEGLIGENCE, STRICT LIABILITY, BREACH OF WARRANTY OR BREACH OF CONTRACT EXCEPT THOSE PROVIDED IN PARAGRAPH 1.F.3. YOU AGREE THAT THE FOUNDATION, THE TRADEMARK OWNER, AND ANY DISTRIBUTOR UNDER THIS AGREEMENT WILL NOT BE LIABLE TO YOU FOR ACTUAL, DIRECT, INDIRECT, CONSEQUENTIAL, PUNITIVE OR INCIDENTAL DAMAGES EVEN IF YOU GIVE NOTICE OF THE POSSIBILITY OF SUCH DAMAGE.

1.F.3. LIMITED RIGHT OF REPLACEMENT OR REFUND - If you discover a defect in this electronic work within 90 days of receiving it, you can receive a refund of the money (if any) you paid for it by sending a written explanation to the person you received the work from. If you received the work on a physical medium, you must return the medium with your written explanation. The person or entity that provided you with the defective work may elect to provide a replacement copy in lieu of a refund. If you received the work electronically, the person or entity providing it to you may choose to give you a second opportunity to receive the work electronically in lieu of a refund. If the second copy is also defective, you may demand a refund in writing without further opportunities to fix the problem.

1.F.4. Except for the limited right of replacement or refund set forth in paragraph 1.F.3, this work is provided to you ‘AS-IS’, WITH NO OTHER WARRANTIES OF ANY KIND, EXPRESS OR IMPLIED, INCLUDING BUT NOT LIMITED TO WARRANTIES OF MERCHANTABILITY OR FITNESS FOR ANY PURPOSE.

1.F.5. Some states do not allow disclaimers of certain implied warranties or the exclusion or limitation of certain types of damages. If any disclaimer or limitation set forth in this agreement violates the law of the state applicable to this agreement, the agreement shall be interpreted to make the maximum disclaimer or limitation permitted by the applicable state law. The invalidity or unenforceability of any provision of this agreement shall not void the remaining provisions.

1.F.6. INDEMNITY - You agree to indemnify and hold the Foundation, the trademark owner, any agent or employee of the Foundation, anyone providing copies of Project Gutenberg™ electronic works in accordance with this agreement, and any volunteers associated with the production, promotion and distribution of Project Gutenberg™ electronic works, harmless from all liability, costs and expenses, including legal fees, that arise directly or indirectly from any of the following which you do or cause to occur: (a) distribution of this or any Project Gutenberg™ work, (b) alteration, modification, or additions or deletions to any Project Gutenberg™ work, and (c) any Defect you cause.

Section 2. Information about the Mission of Project Gutenberg™

Project Gutenberg™ is synonymous with the free distribution of electronic works in formats readable by the widest variety of computers including obsolete, old, middle-aged and new computers. It exists because of the efforts of hundreds of volunteers and donations from people in all walks of life.

Volunteers and financial support to provide volunteers with the assistance they need are critical to reaching Project Gutenberg™’s goals and ensuring that the Project Gutenberg™ collection will remain freely available for generations to come. In 2001, the Project Gutenberg Literary Archive Foundation was created to provide a secure and permanent future for Project Gutenberg™ and future generations. To learn more about the Project Gutenberg Literary Archive Foundation and how your efforts and donations can help, see Sections 3 and 4 and the Foundation information page at www.gutenberg.org.

Section 3. Information about the Project Gutenberg Literary Archive Foundation

The Project Gutenberg Literary Archive Foundation is a non-profit 501(c)(3) educational corporation organized under the laws of the state of Mississippi and granted tax exempt status by the Internal Revenue Service. The Foundation’s EIN or federal tax identification number is 64-6221541. Contributions to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation are tax deductible to the full extent permitted by U.S. federal laws and your state’s laws.

The Foundation's business office is located at 809 North 1500 West, Salt Lake City, UT 84116, (801) 596-1887. Email contact links and up to date contact information can be found at the Foundation's website and official page at www.gutenberg.org/contact

Section 4. Information about Donations to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation

Project Gutenberg™ depends upon and cannot survive without widespread public support and donations to carry out its mission of increasing the number of public domain and licensed works that can be freely distributed in machine-readable form accessible by the widest array of equipment including outdated equipment. Many small donations (\$1 to \$5,000) are particularly important to maintaining tax exempt status with the IRS.

The Foundation is committed to complying with the laws regulating charities and charitable donations in all 50 states of the United States. Compliance requirements are not uniform and it takes a considerable effort, much paperwork and many fees to meet and keep up with these requirements. We do not solicit donations in locations where we have not received written confirmation of compliance. To SEND DONATIONS or determine the status of compliance for any particular state visit www.gutenberg.org/donate.

While we cannot and do not solicit contributions from states where we have not met the solicitation requirements, we know of no prohibition against accepting unsolicited donations from donors in such states who approach us with offers to donate.

International donations are gratefully accepted, but we cannot make any statements concerning tax treatment of donations received from outside the United States. U.S. laws alone swamp our small staff.

Please check the Project Gutenberg web pages for current donation methods and addresses. Donations are accepted in a number of other ways including checks, online payments and credit card donations. To donate, please visit: www.gutenberg.org/donate

Section 5. General Information About Project Gutenberg™ electronic works

Professor Michael S. Hart was the originator of the Project Gutenberg™ concept of a library of electronic works that could be freely shared with anyone. For forty years, he produced and distributed Project Gutenberg™ eBooks with only a loose network of volunteer support.

Project Gutenberg™ eBooks are often created from several printed editions, all of which are confirmed as not protected by copyright in the U.S. unless a copyright notice is included. Thus, we do not necessarily keep eBooks in compliance with any particular paper edition.

Most people start at our website which has the main PG search facility: www.gutenberg.org.

This website includes information about Project Gutenberg™, including how to make donations to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation, how to help produce our new eBooks, and how to subscribe to our email newsletter to hear about new eBooks.